

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. הרי עלי זהב לא יפחות מדינר זהב ... כסף לא יפחות מדינר ... דאמר מטבע ... באתרא דלא סגו פריטי דכספא.....2
- ב. לא יפחות מכליה עורב וכמה ... אמה על אמה.....2
- ג. הרי עלי יין לא יפחות משלשה לוגין שמן לא יפחות מלוג פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא כיום מרובה ... כיום טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת
3
- ד. הרי עלי עולה יביא כבש ... פירשתי מן הבקר ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ... מן הבהמה ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ... איל שעיר ... פירשתי ואיני יודע מה פירשתי מוסיף עליהן תור ובן יונה.....3
- ה. הרי עלי תודה ושלמים יביא כבש פירשתי מן בקר ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ... ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ... איל ... שעיר.....5
- ו. הרי עלי שור יביא הוא ונסכיו במנה עגל יביא הוא ונסכיו בחמש איל יביא הוא ונסכיו בשתים כבש יביא הוא ונסכיו בסלע.....5
- ז. שור במנה יביא במנה חוץ מנסכיו ... כבש בסלע יביא בסלע חוץ מנסכיו שור במנה והביא שנים במנה לא יצא.....7
- ח. שחור והביא לבן לבן והביא שחור גדול והביא קטן לא יצא קטן והביא גדול יצא 7
- ט. ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה.....8
- י. הרי עלי עולה בסלע למזבח יביא כבש שאין לך דבר שקרב בסלע לגבי מזבח אלא כבש שקרב בסלע פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא מכל דבר שקרב בסלע לגבי מזבח.....9
- יא. ששה לנדבה כנגד מי ... כנגד ששה בתי אבות הכהנים שתקנו להם חכמים שיהא שלום זה עם זה ר' יוחנן אמר מתוך שהנדבה מרובה תיקנו להם שופרות מרובין כדי שלא יתעפשו המעות.....9

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

דף קז.

א. הרי עלי זהב לא יפחות מדינר זהב ... כסף לא יפחות מדינר ... דאמר מטבע ... באתרא דלא סגו פריטי דכספא

כבר התבאר לעיל דף קו: שהאומר הרי עלי¹ מטבע כסף² לא יפחות מדינר כסף, מטבע נחשת³ לא יפחות ממעה כסף, ובמקום שמשתמשים בפרוטה של כסף די בפרוטה⁴.

האומר הרי עלי כסף או זהב ולא הזכיר מטבע, יביא לשון של כסף או של זהב, יהיה משקלה עד שיאמר לא לכך נתכוונתי. וי"א⁵ שדי בעינורא כלומר מזלג קטן⁶ של כסף או זהב.

וכן אם פירש המשקל ושכח כמה פירש יביא עד שיאמר לא לכך נתכוונתי.

ב. לא יפחות מכליה עורב וכמה ... אמה על אמה

האומר הרי עלי ברזל⁷ לא יפחות מאמה על אמה, שיכול לשמש ל"כלה עורב" שהיה למעלה בגג ההיכל, כלומר ברזל חד להבריה העופות מנג מההיכל⁸.

¹ רמב"ם הלכות ערכין והרמין פרק ב הלכה ט י

² ולא ידעתי למה השמיט רבינו דין האומר עלי מטבע זהב וכן למה לא כתב גבי לא יפחות מדינר כסף דה"מ באתרא דלא סגו פריטי דכספא. כס"מ שם.

³ ובאומר נחושת סתם לא הביא דברי ראב"י (מנחות ק"ז ע"א), דיביא צינורא כו', וטעמו, דסבר כיון צינורא הוא כלי שרת, וכלי שרת אינן באין רק מתרומת הלישכה, כיון דצורך קרבן נינהו הוי כקרבן, וכאן מיירי באומר הרי עלי לבדק הבית, וכמוש"כ בהלכה י"א. ובריש פרק שני דיני גזירות (כתובות ק"ו ע"ב) בעי אם כלי שרת באין מבדק הבית, יעו"ש, ואף באומר סתם אמרינן לבדק הבית כוון, לכן לא מביא הך דראב"י, ופשוט. או"ש שם

⁴ תורת הקדשים שם אות ז

⁵ עיין רדב"ז כאן

⁶ רש"י כאן

⁷ רמב"ם שם

⁸ משמיד העורבים, והוא שהיה מקיף את כל ההיכל על גבי המעקה מארבע הרוחות פח של ברזל גבוה אמה חד כמו הסיף כדי שלא ירד עוף על ההיכל לפי שנחתכים רגליו באותו הסיף, ולפיכך נקרא כולה עורב. פיה"מ מידות פרק ד משנה ו וכן בר"ב. והרא"ש פי' טבלאות של ברזל ובם קבועות מסמרות חדין למנוע את העורבים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

**ג. הרי עלי יין לא יפחות משלשה לוגין שמן לא יפחות מלוג
פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא כיום מרובה ... כיום
טוב הראשון של חג שחל להיות בשבת**

כבר התבאר לעיל דף קד. שהאומר הרי עלי יין⁹ לא יפחות משלשה לוגין.
אבל אם התנדב שתיים או אחת פטור.

התנדב ואמר הרי עלי שמן לא יפחות מלוג.

פירש נדרו ושכח כמה לוג נדר מן היין או מן השמן, יביא ארבעים ומאה
לוג, שאין לך יום שמקריבין בו הצבור קרבנות מרובות יותר מיום טוב
הראשון של חג שחל להיות בשבת, והיו הנסכים בו מאה וארבעים לוג שמן
וכמותם יין.

**ד. הרי עלי עולה יביא כבש ... פירשתי מן הבקר ואיני יודע
מה פירשתי יביא פר ... מן הבהמה ואיני יודע מה פירשתי
יביא פר ... איל שעיר ... פירשתי ואיני יודע מה פירשתי
מוסיף עליהן תור ובן יונה**

כבר התבאר במסכת ב"ק דף עח: ולעיל דף קה. שהנודר סתם מביא¹⁰ מן
הגדולים שבמין שנדר, ואם לא ייחד מין מסוים אלא נדר הרי עלי עולה, אם

לשכון שם שלא יביאו את הטומאה וכן היו על כל גג ההיכל ובערוך פי' שהיה צורה להבריה העופות כדרך
שעושיין שומרי הפירות. ועיי"ש במלאכ"ש ובבועז ד'
⁹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יז הלכה טו
¹⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק מז הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אותו המקום רגילין לקרות בסתם לאחד מן המינין מביא כאנשי המקום,
כיצד נדר עולה מן הבקר¹¹ יביא שור¹²,

אמר הרי עלי עולה אם דרך אנשי המקום לקרות עולה סתם אפילו לעולת
העוף מביא פרידה אחת תור או בן יונה¹³, ואם דרכן שאין קורין עולה סתם
אלא לעולת בקר יביא שור ואם אין דרך ידועה יביא כבש¹⁴, וכן כל כיוצא
בזה ואפילו הפריש שור ונגנב יכול להביא כבש¹⁵.

פירש אחד¹⁶ מהן ושכח, או שאמר לו אביו אחד מהן הקדש הרי זה מקדיש
גדול שבהן ואחר כך יצא ידי חובתו.

וכן הנודר עולה מן הבקר וקבע נדרו ושכח מה קבע אם שור אם עגל הרי זה
יביא שור, שהוא מן הגדולים¹⁷ שבמיין שנדר¹⁸. וכן אם קבע בכבשים ושכח
מה קבע יביא איל ה, קבע בעזים ושכח יביא שעיר.

¹¹ דברי רבינו ז"ל נראה דאם אמר הרי עלי עולת בקר צריך שיביא המוכר שבמיין בקר דהיינו שור ולא עגל
אבל כשאמר סתם הרי עלי עולה אף על פי שלשון עולה כולל עולת בקר ועולת צאן יכול להביא הפחות דהיינו
הכבש ולא נאמר לו הבא המעולה דהיינו עולת בקר. וזה מבואר בלשונו שכתב אם דרך אנשי המקום לקרות
עולה סתם אפילו לעולת העוף מביא פרידה אחת מדקאמר אפי' לעולת העוף משמע דקורין לעולת בהמה
לעולם עולה סתם אלא משום דקורין ג"כ לעוף יכול להביא הפחות וזהו שאמרו במשנה בסוף מנחות הרי עלי
עולה יביא כבש כלומר דיביא הפחות דהיינו עגל ולמה נאמר לו שיביא שור שהוא המעולה. וי"ל שאין זה דרך
כבוד להביא לגבוה אלא המעולה שבמיין אבל כשאומר עולה יכול להביא מן המין שירצה אפי' שהוא הקטן
דדרך כבוד דמוה המין רוצה להביא ולא מאחר אבל באותו המין מיהא דרך כבוד הוא שיהיה המעולה. לח"מ
שם

¹² ואינו מביא פרה כדלהלן בשלמים כיון שאין עולה אלא מן הזכר

¹³ ובגמרא מנחות קה. על מח' ת"ק וראב"ע ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה,

¹⁴ על פי מש"כ בלח"מ שם.

¹⁵ תורת הקדשים קא: אות כ

¹⁶ רמב"ם שם הלכה ט

¹⁷ והיינו כחכמים והמשנה כרבי והוי סתם ואח"כ מחלוקת, ואין הלכה כסתם. וזה כונת הראב"ד לבאר דברי
רבינו אמאי לא פסק כמשנה ואינו השגה על דבריו. כס"מ מעשה רקח ואו"ש שם.

¹⁸ ולכאורה תמיה, דלרבנן אם נדר קטן והביא גדול יצא בדיעבד אמרי, אבל לכתחילה מי אמרי, הלא צריך
להביא כפי מה שנדר, לכן אמר המשנה דלכתחילה יביא פר ועגל קטן וגדול, וצריך לומר כיון דבדיעבד יצא
תו כי מספקא ליה אינו צריך להפריש גם קטן. ודא מוכחא מאוקימתא דרב אשי (שם ק"ו ע"ב) דרבנן אמרי
דהנודר מנחה של עשרונים ואינו יודע כמה פירש יביא ששים עשרון, דסברי דנודר קטן והביא גדול יצא,
אלמא דכיון דבדיעבד יצא אינו צריך לחוש לספק לכתחילה ולהביא קטן, דכולהו לשם חובה מייתי, ויצא
נדרו. ולפ"ז נתגלה לנו טעמא של אמוראי קמאי דסברו דמביא ומתנה וקמיין שני קומצין, משום דאינהו סברי
דלכתחילה צריך להביא כפי שנדר, ומוקמי לכולה משנה כרבנן, ורבינו פסק כרב אשי ודוק. או"ש שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שכח באיזה מין מן הבהמה קבע עולתו יביא שור ואיל ושעיר, ואם נסתפק לו שמא קבע עולתו בעוף יוסיף תור ובן יונה.

דף קז:

ה. הרי עלי תודה ושלמים יביא כבש פירשתי מן בקר ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ... ואיני יודע מה פירשתי יביא פר ... איל ... שעיר

נדר תודה¹⁹ או שלמים וקבע נדרו בבקר, ושכח במי קבעו יביא פר ופרה²⁰, וכן אם נסתפק לו בכבשים יביא איל ורחל, נסתפק לו בעזים יביא שעיר ושעירה.

שכח באי זה מין קבע נדרו מביא פר ופרה איל ורחל שעיר ושעירה²¹, האומר הרי עלי עולת עוף מביא תור או בן יונה, פירש ושכח באי זה מין קבע נדרו מביא תור ובן יונה.

ו. הרי עלי שור יביא הוא ונסכיו במנה עגל יביא הוא ונסכיו בחמש איל יביא הוא ונסכיו בשתיים כבש יביא הוא ונסכיו בסלע

מי שנדר שור²² או איל או כבש או עגל וכיוצא בהם לא יביא כחוש ביותר שבאותו המין מפני שדמיו מועטין, ואינו חייב להביא היפה השמן ביותר שאין שם למעלה ממנו, אלא יביא הבינוני²³, ובכבש צריך שיהיה שוה סלע

¹⁹ רמב"ם שם הלכה י

²⁰ שמביא גדול ופוסר קמן ומכיון ששלמים באים נקבה מביא גם פרה

²¹ שפסקינן כרבן שמביא מן הגדול והמשנה כרבי כמו שהתבאר לעיל. עיין כס"מ הר המוריה

²² רמב"ם שם הלכה ד

²³ ומשמע לרבינו שדמים אלו שהוזכרו במשנה הם דמי הבינוני שבכל מין בזמנה של המשנה וכ"כ בפירוש המשנה וז"ל אלו הדמים הם הדמים הבינונים לאלו הדברים באותו זמן באותן ארצות. ובתוספתא פרק י"ג איל לא גדול ולא קמן אלא בינוני ורש"י פירש בענין אחר. כס"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנִּתְּא לְמִשְׁחָא בְּדֵף הַיּוֹמִי

מִסְנַת מִנְחוֹת

לפחות²⁴, ואם הביא הכחוש יצא ידי נדרו. וי"א²⁵ שצריך שהתקבל לנו בעל פה שצריך שיהיה לפחות²⁶ שור ששוה הוא ונכסיו מנה, עגל ונכסיו בחמש סלעים, איל ונכסיו בשתים, וכבש ונכסיו בסלע.

יש שהסתפק²⁷ שכל זה במי שקונה מהשוק שאינו מחוייב לקנות היותר יפה ושמן רק יקה הבינוני אבל מי שמביא צריך דווקא היותר טוב ועוד שמא מצוה מן המובחר למי שרוצה לזכות בעצמו להביא מן המשובח.

וכבר התבאר לעיל דף פו: שהרוצה לזכות עצמו²⁸ יכוף יצרו הרע וירחיב ידו ויביא קרבנו מן היפה המשובח ביותר שבאותו המין שיביא ממנו²⁹.

הרי נאמר בתורה (בראשית ד פסוק ד) וְהָבֵל הֵבִיא גַם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוּ וּמִחֶלְבֵהֶן וַיִּשַׁע ה' אֶל הָבֵל וְאֶל מִנְחָתוֹ, והוא הדין בכל דבר שהוא לשם האל הטוב שיהיה מן הנאה והטוב.

²⁴ כי כן כתב לקמן הלכה י"ב יעו"ש היטיב וכאן כתב דהכבש צריך שיהיה בינוני אבל בשיווי דמיו לא כתב כאן וסמך אדלקמן. הר המוריה הלכה ה

²⁵ כך פירש רש"י ז"ל שבקבלה הוא כן וכמ"ש כך דינו בתורה שבעל פה. וקשה לדברי רבינו ז"ל מ"ש בפ"ב דכריתות (דף י') האומר הרי עלי בסלע למזבח מביא כבש דאין דבר קרב בסלע אלא כבש ואמרו שם ואלא כבש ממאי מדאמר רחמנא איל אשם בכסף שקלים וכו' ולדברי רבינו ז"ל דכיון דהוא הדבר הקצוב באותו זמן שהוא בינוני מה שאלו בגמרא על זה דבשלמא לרש"י ז"ל דהדבר קצוב מן התורה שבעל פה שאלו לכבש מאין מצאו לו בשלמא שאר דברים היה להם קבלה אבל היה להביא להם קבלה ולכך שאלו אבל לרבינו ז"ל קשה ועוד כיון דבגמרא אמרו דהדבר קצוב מן התורה למה לא קצב רבינו ז"ל דמים לכבש כדמשמע בגמרא אלא כללם עם אינך ואמר שיהיה בדמים הבינונים לאותו מקום וכמו שקצב בריש הלכות מעילה כתב איל בשני סלעים ואם סמך על מה שכתב למטה שאין לך דבר קרב בסלע ולמזבח אלא כבש מ"מ אין כל זה מספיק דהיה לו לבאר הדבר כאן.

²⁶ משמע דדווקא באמר שור במנה הוא דלא יצא בהביא שתים להלן אבל באמר סתם הרי עלי שור דיביא שור ששוה הוא ונסכיו במנה דשרי להביא שתים ששויים הם ונסכיהם במנה דאם לא קבע בפירוש ה"ז כמי שאמר קטן והביא גדול דיצא משא"כ אם אמר בפ"י שור במנה דהרי קבע בפ"י וצ"ע בזה דמ"ש אם אמר בפ"י קטן והביא גדול דיצא ומ"ש אם אמר שור במנה והביא שתים ששוו מנה דזה נמי כקטן והביא גדול דלא יצא. הר המוריה להלן הלכה ה.

²⁷ בהר המוריה שם שהקשה מגילה כ"ח א' יומא ל"ד ב' ע' ב' דבעינן מיוחד שבעדרו. וחילק או דאירי במביא משלו או מצוה מן המובחר.

²⁸ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ז

²⁹ קצת משמע דבדרך חיוב קאמר שיש לו להביא מן היפה שאין למעלה ממנו וקשה דבפ"ז דמעשה הקרבנות הל' ד' כתב דמי שנדר שור או איל וכו' לא יביא כחוש ביותר ולא היפה השמן ביותר אלא הבינוני ואם הביא הכחוש יצא וצ"ל דהבא לכתחילה קאמר לכפיית יצרו לא מלצד החיוב גמור דהחיוב העיקרי אינו אלא הבינוני ולפ"ז מ"ש רבינו בראש הפרק שיביא מן המובחר היינו כלפי כפיית היצר לא בדרך חיוב ובס' עבודת ישראל ז"ל דף צ"ה ביאר דמן המובחר היינו בערך הכחוש. מעשה רקח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אם בנה בית תפלה יהיה נאה מבית ישיבתו, האכיל רעב יאכיל מן הטוב והמתוק שבשולחנו, כסה ערום יכסה מן היפה שבכסותו, הקדיש דבר יקדיש מן היפה שבנכסיו וכן הוא אומר (ויקרא ג פסוק טז) כָּל חֶלֶב לַה' וגו'.

ז. שור במנה יביא במנה חוץ מנסכיו ... כבש בסלע יביא בסלע חוץ מנסכיו שור במנה והביא שנים במנה לא יצא

האומר הרי³⁰ עלי שור שוה מנה יביא שור ששוה מנה באותו מקום, חוץ מנסכיו, הביא שנים במנה לא יצא. וכן הדין³¹ בעגל בחמש יביא חוץ מנסכיו איל בשתים יביא בשתים חוץ מנסכיו כבש בסלע יביא בסלע חוץ מנסכיו.

ח. שחור והביא לבן לבן והביא שחור גדול והביא קטן לא יצא קטן והביא גדול יצא

גדר שחור³² והביא לבן לבן והביא שחור זכר והביא נקבה נקבה והביא זכר לא יצא.

וכבר התבאר לעיל דף קו: שהנודר גדול³³ והביא קטן לא יצא³⁴, קטן והביא גדול יצא, כיצד אמר הרי עלי עולה או שלמים כבש והביא איל, או שנדר עגל והביא שור, גדי והביא שעיר³⁵ יצא.

³⁰ רמב"ם מעשה הקרבנות שם הלכה ה

³¹ כס"מ שם ולא חש רבינו לכתבו משום דמשור במנה נשמע לאינך דכל שקבע דמים לקרבן אין הנסכים בכלל. ודע דמתני' הכי איתא שור במנה והביא שנים במנה לא יצא ואפי' זה במנה חסר דינר וזה במנה חסר דינר ולא ידעתי למה השמיט רבינו האי אפילו. ולהרב קרית ספר ראיתי שהזכירו נראה שכן היתה גירסתו בדברי רבינו וכן עיקר. ועיין נרכה"ה שאפשר דרבנו לשיטתו דס"ל דכל השיעורים דמתני' הן מקח בינוני באותו זמן ובאותן ארצות נמצא כיון דמקח בינוני של שור ונסכיו הוא במנה אהני מה שפירש מנה שיהיה שוה מנה חוץ מנסכיו הילכך לא מהני אפי' זה במנה חסר דינר וזה במנה חסר דינר משא"כ במקום שמקח הבינוני של (שוה) [שור] חצי מנה י"ל דודאי כל שמביא שנים במאתים פחות ב' דינרים עדיף דלא קבע זה אלא כדי להרבות בנדבתו וכל המוסיף הר"ז משובח.

³² רמב"ם שם הלכה ב

³³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק טז הלכה א

³⁴ ואפילו הקטן שמן ושוה יותר מהדול לא יצא. תורת הקדשים קא: אות ל

³⁵ ברמב"ם שם פ"א הי"ד בגירסת הכס"מ "שעיר עזים בן שנים, כל שנה שנייה הוא נקרא שעיר". וכתב יש לתמוה על זה דהא תנן פ"ק דפרה חמאות הצבור וכו' כשרים מיום שלשים והלאה וחמאות הצבור היינו שעירי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

ט. ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה

וכבר התבאר במסכת ב"ק דף עה: ולעיל דף קה. שהנודר סתם מביא³⁶ מן הגדולים שבמין שנדר. ואם לא ייחד מין מסוים אלא נדר הרי עלי עולה, אם אותו המקום רגילין לקרות בסתם לאחד מן המינין מביא כאנשי המקום, כיצד נדר עולה מן הבקר³⁷ יביא שור³⁸, אמר הרי עלי עולה אם דרך אנשי המקום לקרות עולה סתם אפילו לעולת העוף מביא פרידה אחת תור או בן יונה³⁹, ואם דרכן שאין קורין עולה סתם אלא לעולת בקר יביא שור ואם אין דרך ידועה יביא כבש⁴⁰, וכן כל כיוצא בזה.

ר"ח ושל מועדות וכתוב בהם שיעיר עזים אלמא דשיעיר עזים הוא בן שנה. וכן נראה מפירש"י פ' שלח לך דשיעיר עזים הוא תוך שנה ובריש פרק מ"ז מהלכות אלו משמע דשיעיר הוא נקרא שנה שניה שכתב אם אמר הרי עלי גדי והביא שיעיר יצא וכתב עוד קבע בעזים ושכח יביא שיעיר. ולכן נראה שיש להגיה בלשון רבינו ולגרוס שיעיר עזים בן שנה שיעיר בן שתיים. אולם במל"מ שם הקשה "ועיין בהקדמת רבינו לקדשים שכתב דשיעיר עזים הוא אחר שנה וכ"כ הרע"ב פ"ג דמנחות מ"ז אך בפ"ג דפרה מ"ד כתבו בהפך, ולפי גירסת מרן אני תמה שא"כ מצינו חילוק במוספין בין זה לזה שהרי יש מוסף שכתוב בו שיעיר עזים ויש מוסף שכתוב בו שיעיר וחילוק זה במוספין לא נמצא בשום מקום ורבינו בה' תמידין ומוספין לא נמנע מלכתוב שיעיר עזים במקום שיעיר ובת"כ בפרק הטאת יחיד מרבין כל שיעירי הרגלים ושיעירי ע"ז ושיעיר נשיא שיהיו בני שנתן וכבר הביא רש"י ברייתא זו בפרק שני שיעירי (דף ס"ה יע"ש). וכן הקשה במעשה רקח שם דבתורת כהנים מרבין כל שיעירי הרגלים ושיעירי ע"ז ושיעיר נשיא שיהיו בני שנתן וא"כ צ"ע בין לגירסת רבינו בין להגהת מרן ז"ל, ועיין הר המוריה שכתב והא דמצינו כמה פעמים במוספי מועדות בפרשת פינחס דכתיב שיעיר סתמא ומ"מ הוא בן שנה ז"ל דהתם דכתיב ושיעיר חטאת ותיבת שיעיר דבוק לתיבת חטאת וכל שיעיר חטאת הוא בן שנה כדאיתא בתו"כ שם משא"כ שיעיר נפרד הוא הגדול. ובאמת לא נפק"מ בזה רק מי שנדר או התנדב שיעיר ולא פירש חייב להביא בן שתי שנים אבל בכל הקרבנות שבתורה דכתיב שיעיר כתוב בצידו שיעיר עזים או שיעיר חטאת. ובמש"כ מיושב קושיית המל"מ יעו"ש היטיב.

³⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק מז הלכה ג

³⁷ דברי רבינו ז"ל נראה דאם אמר הרי עלי עולת בקר צריך שיביא המוכר שבמין בקר דהיינו שור ולא עגל אבל כשאמר סתם הרי עלי עולה אף על פי שלשון עולה כולל עולת בקר ועולת צאן יכול להביא הפחות דהיינו הכבש ולא נאמר לו הבא המעולה דהיינו עולת בקר. וזה מבואר בלשונו שכתב אם דרך אנשי המקום לקרות עולה סתם אפילו לעולת העוף מביא פרידה אחת מדקאמר אפי' לעולת העוף משמע דקורין לעולת בהמה לעולם עולה סתם אלא משום דקורין ג"כ לעוף יכול להביא הפחות וזהו שאמרו במשנה בסוף מנחות הרי עלי עולה יביא כבש כלומר דיביא הפחות דהיינו עגל ולמה נאמר לו שיביא שור שהוא המעולה. וי"ל שאין זה דרך כבוד להביא לגבוה אלא המעולה שבמין אבל כשאומר עולה יכול להביא מן המין שירצה אפי' שהוא הקמן דדרך כבוד דמזה המין רוצה להביא ולא מאחר אבל באותו המין מיהא דרך כבוד הוא שיהיה המעולה. לה"מ שם

³⁸ ואינו מביא פרה כדלהלן בשלמים כיון שאין עולה אלא מן הזכר

³⁹ ובגמרא מנחות קה. על מח' ת"ק וראב"ע ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה,

⁴⁰ על פי מש"כ בלח"מ שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסכת מנחות

י. הרי עלי עולה בסלע למזבח יביא כבש שאין לך דבר שקרב בסלע לגבי מזבח אלא כבש שקרב בסלע פירשתי ואיני יודע מה פירשתי יביא מכל דבר שקרב בסלע לגבי מזבח

אמר הרי⁴¹ עלי בסלע למזבח יביא כבש, שאין לך דבר שקרב בסלע למזבח אלא כבש, פירש ושכח מה שפירש יביא בסלע מכל דבר ודבר שקרב למזבח, ובלבד שיוכל לקנות דבר שלם מסלע⁴².

יא. ששה לנדבה כנגד מי ... כנגד ששה בתי אבות הכהנים שתקנו להם חכמים שיהא שלום זה עם זה ר' יוחנן אמר מתוך שהנדבה מרובה תיקנו להם שופרות מרובין כדי שלא יתעפשו המעות

כבר התבאר לעיל דף קד: בעזרה שבמקדש היה לפניהם⁴³ תמיד שלש עשרה תיבות, כל תיבה כמין שופר⁴⁴, ראשונה לשקלי שנה זו, שניה לשקלי שנה שעברה, שלישית לכל מי שיש עליו קרבן שתי תורים או שני בני יונה אחד עולה ואחד הטאת משליך דמיהן לתיבה זו, רביעית לכל מי שיש עליו עולת העוף בלבד משליך דמיה לתיבה זו, חמישית למי שהתנדב מעות לקנות בהן עצים למערכה, ששית למי שהתנדב מעות ללבונה, שביעית למי שהתנדב זהב לכפורת, שמינית למותר הטאת⁴⁵ כגון שהפריש מעות לחטאתו ולקחו הטאת והותיר מן המעות כגון שהזולו טלאים או שאברו

⁴¹ רמב"ם שם הלכה יב

⁴² רש"י בהר המוריה.

⁴³ רמב"ם הלכות שקלים פרק ב הלכה ב, תפא"י וכ"כ הרא"ש ברפ"ב.

⁴⁴ היינו עגולות ועקומות כשופר (ולא פשוטין כהצוצרות) רחבין מלמטה וצרין מלמעלה כנ"ל ה"א והשופרות האלו היו מונחין בעיגול נמצא שופר הראשון של תקלין חרתין סמוך לשופר האחרון של נדבה. ירו' רפ"ו ורפ"ז ותלמיד רשב"ש שם וכ"כ המאירי שכל השופרות היו עשויות כן.

⁴⁵ ומה שלא ערבבו מותר הטאת ואשם יחד וכן כל הששה שופרות הוא כדי שידע כל א' שיש לו מותר שצריך להשליכו בשופר שיש מותר שירקבו ואין נותנין אותו בשופר כמש"כ רבנו בפ"ה מפסוה"מ ה"ה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

והפריש אחרים ונמצאו הראשונים⁴⁶, ישליך השאר לתוכה, תשיעית למותר
אשם⁴⁷, עשירית למותר קיני זבים וזבות ויולדות⁴⁸ ומצורע עני, ומטמא
מקדש עני⁴⁹, אחת עשרה למותר קרבנות נזיר⁵⁰, שתים עשרה למותר אשם⁵¹
מצורע, שלש עשרה למי שהתנדב מעות לעולת בהמה. וי"א⁵² כל הששה
שופרות האחרונים הלכו לכל הנדבות הנ"ל, רק עשו ששה שופרות כנגד
ששה בתי אבות של ימות החול, שלא יריבו זה עם זה לכן עשו לכל א' שופר
א', אבל בשבת היו כל הבתי אבות עובדין יחד⁵³. וי"א⁵⁴ שגם בשבת הי'
בית אב אלא שלא עשו לו שופר כי א"א לטלטל מעות בשבת וגם א"א
להקריב נדבות בשבת.

⁴⁶ שיש אופנים שיפלו לנדבה כמש"כ רבנו בפ"ה מפסוה"מ, וכמש"כ רש"י כאן וריבב"ן אבל הפריש בלי
לספור המעות ונמצאו יתרון המותר חולין כמש"כ רבנו בפ"ה מפסוה"מ ה"ז ועי' בסמ"ג מ"ע מ"ה שכ' כגון
שהפריש מעות לחטאתו ולקח חטאת והותר מן המעות וצ"ע.

⁴⁷ כגון אשם גולות אשם מעילות אשם שפחה חרופה אשם תלוי אבל אשם נזיר ומצורע שבאים להכשיר ובאין
בני שנה הי' שופר אחר למותריהן כדבסמוך

⁴⁸ דקי"ל נמי דמותריהן לנדבה דהלכה למשה מסיני הוא דהמפריש מעות לקינים ומת והניח מעות סתומין
יפלו לנדבה כמש"כ רבנו בפ"ה מפסוה"מ ה"ב וה"ה אם הפריש מעות ונתותרו ולא ערבבוהו עם מותר חטאת
כיון שכאן הוא א' עולה וא' חטאת וגם הוא עופות ולא בהמה לא רצו לערבבו ואם הביא פחות מדמי קן אין
מקבלין ממנו ואם הביא יותר מדמי קן נוטל דמי קינו ונותן לשופר והמותר יפול לשופר של נדבה.

⁴⁹ מאירי יומא נ"ה ב' אצל שופר השלישי

⁵⁰ דגם בזה הל"מ שאם הפריש מעות סתומין ומת יפלו לנדבה כמש"כ רבנו ברפ"ט מניירות וה"ה הפריש מעות
ונתותרו וכן מותר נסכיו של נזיר לנדבה אבל מותר לחמו ירקב, עיין נזיר כ"ה א'

⁵¹ כאן לא כתב רבנו לקרבנות מצורע דבמצורע אין הל"מ דמותר קרבנותיו לנדבה ורק באשם לבדו אם
הפריש מעות ונתותרו הוי כשאר אשמות שיפלו לנדבה. ובוה א"צ למעם שכ' רש"י כאן למה לא נתנו אשם
נזיר ואשם מצורע בשופר א' דלדעת רבנו חילוק גדול יש ביניהן.

⁵² רש"י ביומא נ"ה ב' פי' כחוקי' במנחות ק"ז ב' וכ"כ הרא"ש כאן בספ"ו והביא גם דעת ר' יודנן דמתוך
שהנדבה מרובה ריבו לה שופרות וכן המאירי ביומא הביא גם דעת חוקי'.

⁵³ רש"י ורבנו גרשום להלן ק"ז ב' ועי' בציון ירושלים כאן ספ"ו שהביא דרש"י בתענית ט"ו א' כ' שהיו ז' בתי
אבות דהיינו גם לשבת.

⁵⁴ שקל הקדש להגרמי' ולק ז"ל ותפא"י אות ל"ב.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

